

Центр професійного розвитку
педагогічних працівників
Вінницької міської ради

**Засідання міської школи молодого майстра
«Творення»**

(молоді вихователі : II-й, III-й рік роботи)

Дата проведення: 30.10.2025 року

Початок: 13.30

МЕТОДИЧНА СЕСІЯ

**ФІНАНСОВА ТА ЕКОНОМІЧНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК
СКЛАДОВА ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В
ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ**

**Спікер - консультант КУ «ЦПРПП ВМР»
Лариса БОНДАРЧУК**

**«Формуючи фінансову
грамотність,
ми виховуємо
відповідальне покоління,
здатне жити в гармонії із
собою,
людьми та природою»**

«ДОШКІЛЬНИК»

«ЕКОНОМІКА»

Опанування дітьми базових економічних уявлень та знань

* Цікава економіка

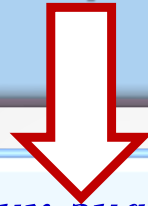

Соціалізація дитини

Формування цілісної картини світу

Формування життєвої компетентності

Базовий компонент дошкільної освіти
(Державний стандарт дошкільної освіти Затверджений
наказом МОН України № 33 від 12.01.2021
Освітній напрям «Дитина в соціумі. Соціально-фінансова
грамотність»

- ✓ *формування елементарних економічних знань у дітей від 3-х до 6-ти років;*
- ✓ *навчання цінувати навколишній предметний світ (як результат людської праці), помічати рукотворну красу, ставитися до неї з повагою; раціонально використовувати ресурси, заощаджувати, оцінювати наявні можливості;*
- ✓ *формування ціннісного ставлення до таких якостей людини-господаря, як: бережливість, раціональність, економність, працелюбність;*
- ✓ *розвиток емоційної сфери, здатність розрізняти почуття інших людей та цінувати матеріальні та нематеріальні блага, формування позитивної самооцінки.*

У дітей раннього віку

Підтримувати
прагнення
допомагати
дорослим

Спонукати до
виконання
епізодичних
доручень

(Соціальний світ: хто поряд зі мною/
Привчаємося працювати ст. 39)

У дітей молодшого дошкільного віку

**Формувати елементарні
уявлення про роботу
батьків, її зміст та
значення для родини**

**Формувати розуміння
суспільної значущості
праці людей та її
необхідності для
життєдіяльності кожного**

**Сприяти розумінню
обмеженості купівельної
спроможності батьків,
необхідності помірних
витрат та бережливого
ставлення речей**

**(Соціальний світ: хто поряд зі
мною/Економічне виховання ст. 91)**

У дітей середнього дошкільного віку

Формувати елементарні уявлення про виробництво певних речей, продуктів у регіоні, де проживає дитина, про ресурси, необхідні для діяльності підприємств, про діяльність людей як виробників, про людей як споживачів товарів

Формувати знання про процес руху продукту від виробника до покупця

Уточнювати знання про соціальні об'єкти, де можна придбати товари

Поглиблювати уявлення про гроші, їх необхідність, про значення здійснення вибору під час покупок, роль реклами

Формувати уявлення про те, чого не можна купити за гроші (любов близьких, дружбу, здоров'я тощо)

(Соціальний світ: хто поряд зі мною/Економічне виховання ст. 152)

У дітей старшого дошкільного віку

Формувати розуміння, що всі люди мають потреби й працюють для їх забезпечення, створюючи речі, вирощуючи та виробляючи продукти харчування

Продовжувати знайомити з виробництвом на підприємствах; формувати розуміння того, що для виготовлення речей люди докладають багато зусиль, тому вони є цінними

Формувати знання про те, що раніше люди обмінювалися товарами, проте це було незручно, тому придумали гроші; знайомити з поняттям «заощадливий», «марнотратний»

Формувати знання про обмеженість можливості й придбання товарів та нестачу грошей

Ознайомити з рекламою як засобом привертання уваги до товару, який хочуть продати, та сформувати критичне мислення до неї; надати елементарні знання про банк, його призначення

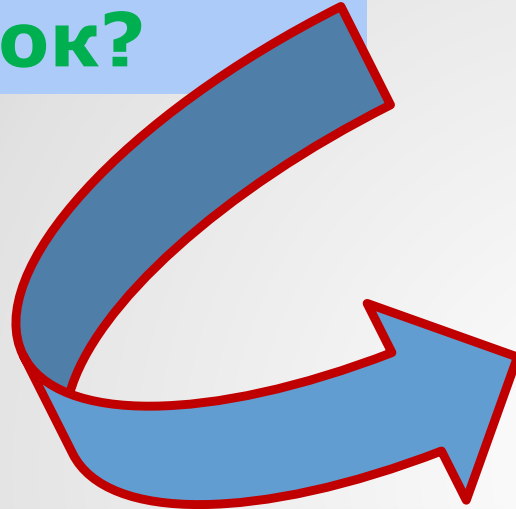
(Соціальний світ: хто поряд зі мною/Економічне виховання ст. 226)

**Фінансова та економічна
грамотність у дошкільному віці
стає невід'ємною частиною освіти
для сталого розвитку**

**орієнтується на формування у дітей
ключових компетентностей для сталого
розвитку – уміння мислити критично,
приймати обґрунтовані рішення, діяти
відповідально у соціальній, економічній
та екологічній сферах**

Що таке **сталий** **розвиток?**

Сталий – тобто постійний, стабільний, такий який можна підтримувати на певному рівні.

Сталий розвиток дає змогу поколінням людей, які живуть сьогодні, задовольняти свої потреби, не ставлячи під загрозу можливість для майбутніх поколінь потреби в їжі, воді, чистому повітрі, забезпеченні прав і свобод, мирному співіснуванні.

**Економічна
стабільність**

**Екологічна
цілісність**

**Соціальне
благополуччя**

Сталий розвиток

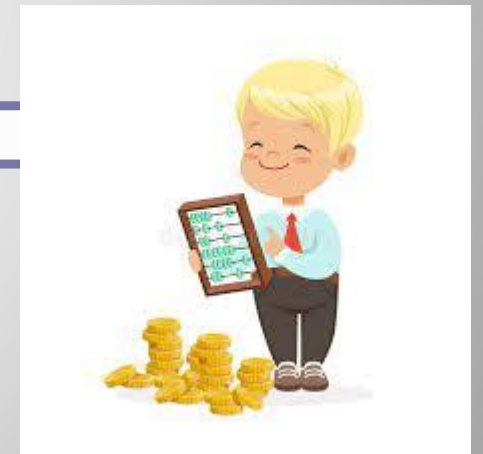
Чому це важливо вже у дошкільному віці?

**Розвиток
фінансової та
економічної
грамотності
дітей
дошкільного
віку**

**Це період, коли дитина
активно пізнає світ**

**Дитина формує уявлення про
працю, речі, гроші, обмін,
цінність зусиль дорослих**

**В дитини закладаються
основи майбутнього
економічно грамотного та
соціально відповідального
громадянина**

Фінансова грамотність — це не лише про гроші

❖ *Це про вміння розумно користуватися ресурсами, цінувати працю, робити свідомий вибір, бережливо ставитися до довкілля.*

Економічна грамотність

- ❖ **допомагає дитині усвідомити взаємозв'язок між працею, потребами та можливостями, навчитися планувати, домовлятися, ділитися і відповідально діяти.**

ДИДАКТИЧНА ГРА

ЕКОНОМІЧНОГО ЗМІСТУ «ХОЧУ І ТРЕБА»

Мета: формувати в дітей уявлення про поняття «треба» і «хочу».

Обладнання: картки червоного і синього кольорів, предметні малюнки.

Пояснення основних понять: «треба» говорять про те, що необхідне людині, без чого неможливо або важко обійтися; «хочу» — це те, що тобі хотілося б мати, але без чого ти можеш обійтися.

Хід гри.
Вихователь показує картинку (наприклад, із зображенням хліба), а діти на розумне «три» піднімають картки відповідного кольору: червону — якщо цей предмет належить до категорії «хочу», синю — до категорії «треба».

ДИДАКТИЧНА ГРА

ЕКОНОМІЧНОГО ЗМІСТУ «Що можна купити за гроші, а що ні?»

Мета: дати дітям уявлення про гроші, пояснити сутність цього поняття та значення грошей для життя людей; довести, що за гроші можна купити лише товари та послуги, але не інші цінності (дружба, любов, повага, безпека тощо).

Хід гри.
Вихователь пропонує дітям роздивитися малюнки і позначити знаком «+» те, що можна придбати за гроші, а знаком «-» — те, що не можна. Свій вибір треба пояснити.
Приблизний перелік малюнків: хліб, молоко, шуба, сонце, іграшки; діти граються разом на галявині, обіймаються, допомагають одне одному.

Освіта для сталого розвитку

**Спосіб
мислення
і життя**

**вчить дитину
відповідальності:**

**перед собою,
перед іншими та
перед природою**

Що таке сталий розвиток?

- ✦ Сталий розвиток – це такий розвиток, який задовольняє потреби сучасності, але не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти власні потреби.
- ✦ Це стратегія виживання і безперервного прогресу цивілізації і країни в умовах збереження навколишнього середовища (насамперед біосфери).

Наприклад:

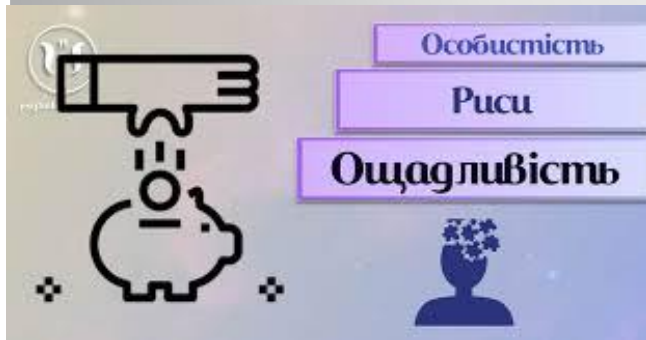
Діти мають не тільки знати про необхідність економічного використання паперу для збереження дерев і можливість його вторинної переробки, а й ощадливо його використовувати та разом з дорослими здавати паперові відходи до пунктів прийому макулатури.

Фінансова та економічна освіта допомагає дитині усвідомити, що ресурси не безмежні, а вибір має наслідки:

❑ Через прості життєві ситуації ми можемо виховувати цінності: ощадливість, взаємодопомогу, справедливість і відповідальність.

Наприклад ситуація:

❖ Після прогулянки діти миють руки. Хтось забув закрутити кран, і вода тече.

Вихователь закриває кран і звертає увагу дітей:

– Подивіться, вода витікає ... а хіба хтось зараз миє руки? Як ви думаєте, що трапляється, коли ми забуваємо закрити кран? (Діти висловлюють свої думки: «Вода закінчиться», «Річки стануть меншими», «Платити треба буде більше» тощо. Тоді вихователь ставить запитання: – Що будемо робити, щоб вода не витікала дарма?

Розв'язання:

- Діти разом домовляються: «Хто останній миє руки – перевіряє крани».
- Умивальник прикрашають яскравою наліпкою-нагадуванням: «Зупини воду – врятуй краплинку!»

Виховні акценти:

- Ощадливість: «Воду потрібно берегти, бо вона – скарб природи, а не безкінечний ресурс».
- Відповідальність: «Я відповідаю за те, щоб не витратити зайве».
- Справедливість: «Вода потрібна всім – і людям, і тваринам, і рослинам».
- Взаємодопомога: «Ми можемо нагадати одне одному, якщо хтось забув закрутити кран».

ВИХОВАТЕЛЬ

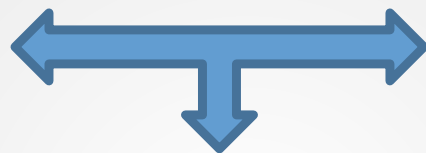
стає організатором дій дітей, надихає їх, підбадьорює і скеровує їхні зусилля, спонукає до вибору способу діяльності, самостійного виконання обраних дій, обговорення їх

створює умови для цікавого процесу пізнання, і, що дуже важливо, демонструє дітям модель поведінки, орієнтованої на сталий розвиток

поступово переходить від ролі «наставника» до ролі партнера, який спільно з дітьми досліджує світ економічних явищ, допомагає дітям робити висновки через гру, експеримент, спостереження та моделювання

Приділяйте особливу увагу формуванню морально-ціннісних орієнтирів дошкільників

чесність

відповідальність

взаємодопомога

**бажання
поділитися**

**вміння
домовлятися**

Співпраця вихователя з батьками вихованців

- ☐ **родинні майстер-класи: «Сімейна економіка у грі», «Скарбничка мрій», «Що таке справжнє багатство?»;**
- ☐ **консультації як говорити з дітьми про гроші та потреби;**
- ☐ **родинні ігри економічного спрямування «Сімейний бюджет», «Майстерня добрих справ», «Розумні покупки»;**
- ☐ **проекти «Міні ярмарок», «Економна родина», «Професії моїх батьків»;**
- ☐ **конкурси: «Сімейний бюджет», «Моя скарбничка добрих справ»;**
- ☐ **економічні квести;**
- ☐ **«Дні ощадливості»**

Пам'ятайте

- Через гру, приклад дорослих і практичні ситуації дитина засвоює найцінніше – як відповідально жити у світі ресурсів і можливостей

Список використаних джерел:

- 1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). – Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2021 р. № 305.
- 2. Дитина. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років. Науковий кер. Проекту Огнев'юк В.О. (Лист ІМЗО від 14.07.2020 №21.1/12-Г-572. Лист МОН від 23.07.2020 №1/11-4960).
- 3. Гавриш Н., Пометун О. Сталий розвиток: стосується кожного!// Дошкільне виховання № 3, 2018 – с. 2 – 5.
- 4. Лобода О. Освіта для сталого розвитку: виховання екологічно та фінансово свідомої особистості. – Харків: Основа, 2021.

Дякую за увагу!